

NORMAL İNSANLAR'IN YAZARINDAN

SALLY ROONEY

İNTERMEZZO

ÇEVİRİ: BEGÜM KOVULMAZ

♥ can
çağdaş

SALLY ROONEY
INTERMEZZO

Can Çağdaş

Intermezzo, Sally Rooney

İngilizce aslından çeviren: Begüm Kovulmaz

Intermezzo

İlk (bu çeviride kaynak alınan) baskı: Faber, 2024

© 2024, Sally Rooney

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Eylül 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 20 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Didem Bayındır

Editör: Didem Bayındır

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Faber

İllüstrasyon © Lizzy Stewart

Tasarım: Studio Katie Kerr

Kapak uygulama: Aylin Güler / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kitap adındaki yazı tipi: Jérémy Landes, "Le Murmure" by Velvetine Fonts

<https://velvetyne.fr/fonts/le-murmure/> Yazar adındaki yazı tipi: Maax Display, by

205TF: <https://www.205.tf/Font/28/maax-display/>

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelhavuzlar Sk. No: 16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6446-2

Bu kitap Literature Ireland'ın desteğiyle yayımlanmıştır.

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

SALLY ROONEY
İNTERMEZZO

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Begüm Kovulmaz

♥can

Sally Rooney'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Normal İnsanlar, 2019

Güzel Dünya, Neredesin?, 2022

SALLY ROONEY, 1991'de İrlanda'da doğdu. İlk romanı *Arkadaşlarla Sohbetler* 2017'de, *Normal İnsanlar* 2018'de ve *Güzel Dünya Neredesin?* 2021 yılında yayımlandı. *Normal İnsanlar* Hulu ve BBC tarafından diziyeye aktarıldı. Öykü ve denemeleri *The New Yorker*, *Granta*, *The London Review of Books* ve *The Stinging Fly*'da yayımlandı. Rooney, County Mayo, İrlanda'da yaşıyor.

BEGÜM KOVULMAZ, İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili Edebiyatı eğitimi aldı, Bilgi Üniversitesi Sinema-Televizyon Bölümü'nde yüksek lisans yaptı. 2000 yılından beri editörlük ve çevirmenlik yapıyor. Rudyard Kipling, Susan Sontag, George Orwell, Salman Rushdie, Colson Whitehead, Ottessa Moshfegh gibi yazarları çevirdi.

“Aber fühlst du nicht *jetzt* den Kummer?”
 (“Aber spielst du nicht *jetzt* Schach?”)¹

Ludwig Wittgenstein, *Felsefi Soruřturmalar*

1. Fakat *şimdi* üzgün değil misin? (“Fakat *şimdi* satranç oynamıyor musun?”)
(Ç.N.)

BİRİNCİ KISIM

1

Delikanlının üstünde iyi görünmüyor. Cenazede giydiği takım yani. Ağzında yeniyetmeliğin en üst dereceli rahatsızlığının nişanesi diş telleri. Böyle durumlarda insan neredeyse kendi sosyal ışıltısından esef duyacak gibi oluyor. Peter'a da bahane oluyor, mecburi el sıkışmalar arasında acıklı bir ifadeyle bakacak birini bulmuş oluyor. Tanrı sevgisini esirgemesin. Artık neredeyse yirmi üç yaşında, Korkunç Ivan. Üstündeki takıma inanmak gerçekten zor. Semtindeki hayır kurumunun rutubet kokulu küçük ikinci el dükkânından falan almış, ücretini nakit ödemiş, takımı buruşturup tekrar kullanılabilir plastik alışveriş torbasına tıkmış ve bisikletiyle eve dönmüştür belki. Evet, böyle bir açıklama durumu anlamlı kılar, göz alıcı çirkinlikteki takımıyla küçük kardeşinin, ondan on yaş küçük erkek kardeşinin kişiliğini uyumlu hale getirir. Kendine göre bir tarzı yok değil hani. Maddi dünyayı mutlak surette umursamazlığında belli bir çalım da var. Teyzelerinden biri bir keresinde ikisini akıl ve güzellik diye tarif etmişti. Her ikisini de. Yoksa Ivan akıldı da Peter güzellik miydi. Teşekkür etmeliyim sanırım. Watling Sokağı'ndan karşıya geçip apartman dairesi olmayan apartman dairesine, ev olmayan eve doğru yürüyor, cenazeden on bir –yoksa on iki gün müydü– sonra şehre dön-

dü. İşbaşı yaptı da denebilir. En azından Naomi'nin evine döndü işte. Kapıyı üstünde hangi kıyafetle açacak acaba. Merdivene ulaşınca cebindeki telefonu avucuna kaydırıyor, serin dokunsallığıyla parmaklarının altında aydınlanan ekrana yazmaya başlıyor. Kapıdayım. Günler kısılıyor, derslere gitmeye başlamıştır herhalde. Cevap gelmiyor ama Naomi mesajı görüyor ve ardından önceden kestirilebilir sesler, ona çok tanıdık gelen ve artık dolaylı olarak uyarılmasına yol açan ses dizisi duyuluyor, kapının diğer tarafından Naomi'nin eski bodrum katı merdiveninden çıkıp hole girişini dinliyor. Klasik bir koşullanma örneği işte. Bunu anlaması neden bu kadar uzun sürdü ki? Sağduyu. Yok o değil. Gündelik deneyim. Bellek ve duygular arasındaki ilişki. Açılan kapı.

Merhaba Peter, diyor.

Kısa kaşmir bir atlet, ince altın kolye. Paçası daralan siyah eşofman altı. Bilekleri lastikli değil, öylesinden nefret eder Naomi. Ayakları çıplak.

İçeri gelebilir miyim? diye soruyor.

Evdekileri görmeden merdivenlerden aşağı, onun odasına iniyorlar. Led süsleme zincirinin duvardaki solgun ışıklı noktacıkları. Ayakkabılarını çıkarıyor, kapının yanına bırakıyor. Dizüstü bilgisayarını dağınık yatağın üstünde açık duruyor. Parfüm, ter ve ot kokusu. Karışımıyla tüm zorlantılarımızı birleştiren kokular. Perdeler her zamanki gibi çekili.

Nerelerdeydin? diye soruyor.

Ah. Ne yazık ki bir sorun çıktı.

Naomi ona bakıyor, sonra dudak bükerek başını çeviriyor. Ufak bir yaz sonu tatiline kaçtın, değil mi? diye soruyor.

Naomi, tatlım, diye karşılık veriyor sevecen bir ses tonuyla. Benim babam öldü.

Naomi şaşkınlıkla dönüp ona bakıyor: Senin— diyor,

sonra susuyor. Tanrım, diyor arkasından. Ah Tanrım, ha siktir. Peter, çok üzüldüm.

Sakıncası yoksa oturabilir miyim?

Birlikte yatağa oturuyorlar.

Tanrım, diyor Naomi. Sonra: Peki iyi misin?

Evet, sanırım iyiyim.

Bağdaş kurup oturduğu yatakta, önüne, ayak tabanlarına bakıyor Naomi. Bir şekilde asla pis görünmeyen, kirden kararmış tabanları. Konuşmak ister misin? diye soruyor.

Aslında hayır.

Kardeşin nasıl peki?

Ivan, diyor Peter. Senin yaşlarında olduğunu biliyor muydun?

Evet, söylemiştin. Bizi tanıştırmak istediğini de söylemiştin. O iyi mi?

Kendini tutamayıp sevgiyle gülümseyen Peter karşı konulmaz sevgiyle doğrudan Naomi'ye bakarak gülümsemek gibi tuhaf bir davranıştan kaçınmak için nüktedan bir ifadeyle ona doğru uzanan kolunun bileğine doğru gülümsüyor. Ah, o mu— aslına bakarsan nasıl olduğu konusunda hiçbir fikrim yok. Sana onun hakkında ne anlatmıştım daha önce?

Bilmem, biraz “antika” olduğunu falan söylemiştin.

Evet, tam bir eksantriktir. Hiç senin tipin değil. Ben- ce biraz otistik aslında, gerçi artık böyle diyemiyoruz sanırım.

Diyebilirsin, gerçekten öyleyse.

Şey, klinik olarak falan öyle mi bilmiyorum tabii. Ama satranç dâhisi sonuçta. Peter yeniden sırtüstü yatağa uzanıp tavana bakıyor. Sakıncası yok, değil mi? diye soruyor. Birazdan başka bir yere gitmeye söz verdim.

Görüş alanının dışından, Naomi'nin ağzı cevap veriyor: Sorun değil. Sessizlik. Peter onun eşofmanının iç

dikişleriyle oynuyor. Naomi onun yanına uzanıyor, sıcacık, sıcak nefesinde kahve ve başka bir şeyin kokusu var. Kısa kaşmir atletinin altında memeleri sıcacık. Bu atleti veya aynısının başka bir rengini Naomi'ye o almıştı. "Paris grisi." Parmaklarının ucuyla nemli koltukaltına dokunmasına izin veriyor Naomi. Deodorantın tebeşirimsi kokusu, altındaki terin hoş kokusunu ancak örtüyor. Bacakları, daha doğrusu dizlerinden aşağısı hariç hiçbir yerini kolay kolay tıraş etmez. Bir keresinde ona eskiden üniversitedeki kızların bikini bölgelerine ağda yaptırdığını söylemişti. Naomi'yi güldürmüştü bu. Ona kendini kötü hissettirmeye falan mı çalıştığını sormuştu. Hiç de değil, demişti Peter. Cinsel kültür alanında ilginç bir gelişme işte. Naomi hep güler zaten. O Kelt Kaplanı yılları çılgın zamanlardı kuşkusuz, demişti. Neyse, zaten sen hoşlanıyorsun. Doğru da, hoşuna gidiyor. Naomi'nin özensizliğinde tensel bir yan var. Ayakları soğuk. Yarı giyinik halde dolaştığı, ot içtiği, hoparlörle telefonda konuştuğu bu kiralık odada yürürken tabanları hep kararıyor. Naomi yavaşça fısıldıyor şimdi: Çok üzüldüm. Parmakları kaşmirin altında artık. Gözleri kapanıyor. Her şey çok ağır ilerleyen bir rüyayı andırıyor böylece. Ellerinin altındaki görünmeyen teni yumuşak ve havlı, neredeyse kadifemsi. Yokluğunda neler yaptığını soruyor ona Peter. Cevap gelmiyor. Gözleri yeniden açılıp Naomi'ninkileri buluyor.

Bak, diyor Naomi. Sana bunu anlattığım için kendimi aptal gibi hissediyorum. Ama birkaç hafta önce biraz sorun yaşadım. Üniversite için bazı kitaplar almak zorundaydım falan. Para gerekti. Pek önemli değil.

Peter yavaşça başını sallıyor. Ah, diyor. Peki. Bilseydim sana yardımcı olabilirdim.

Evet, diyor Naomi. Ama mesajlarıma karşılık vermiyordun. Ağzını buruşturup acı acı gülümsüyor. Kusura

bakma, diyor. Baban hakkındaki haberi bilmiyordum kuşkusuz.

Merak etme, diyor Peter. Paraya ihtiyacın olduğunu bilmiyordum. Kuşkusuz.

Bir an daha birbirlerine bakıyorlar, mahcup, asabi, suçluluk içinde. Sonra Naomi yine sırtüstü uzanıyor. Sorun değil, diyor. Bir şey yapmam bile gerekmedi, fotoğraflar asırlar önceden kalmaydı. Bedeninin yorulup ağırlaştığını hisseden Peter gözlerini kapıyor. Her paylaşımının altına yorum yapan heriflerden biridir muhtemelen. Gözlerini kapatan maymun emoji. Veya karısından sakladığı kredi kartıyla zavallı bir evli adam.

Babana olanlar çok boktan, diyor. Cenaze ne zamandı?

Geçen hafta. İki hafta önce.

Arkadaşlarının hepsi geldi mi?

Duraksıyor. Hepsi değil, diyor. Bir kez daha durak-sadıktan sonra: Sylvia. Birkaç kişi daha.

Beni orada istemedin herhalde.

Peter dönüp onun profiline bakıyor. Dolgun dudakları aralık, elmacıkkemiklerine serpiştirilmiş çiller. Kulağında ışıldayan gümüş top küpe. Gençlik ve güzellik imgesi. Adamın ne kadar para verdiğini merak ediyor. Hayır, diyor. İstemedim sanırım.

Ona bakmadan sırtıyor Naomi. Ne yapacağımı sandın? diyor. Rahibi baştan çıkarmaya kalkışacağımı falan mı? Daha önce cenazeye gittim, bilmiyorsan.

İnsanlar muhtemelen senin kim olduğunu soracaktır diye düşündüm, diyor. Ne diyecektim onlara, arkadaşım olduğunu mu söyleyecektim?

Neden olmasın?

Bence kimse buna inanmazdı.

Teşekkürler gerçekten, diyor Naomi. Seninle arkadaş olabilecek kadar klas görünmüyorum demek?

Yeterince büyük görünmüyorsun.

Naomi dili dudaklarının arasında sırtıyor şimdi. Kafadan hastasın, biliyorsun değil mi, diyor.

Biliyorum ama sen de öylesin.

Kollarını düşünceli bir tavırla esneten Naomi ense-sini avuçlarına yaslıyor. Yoksa bir kız arkadaşın falan mı var? diye soruyor.

Bir an için cevap vermiyor Peter. Her halükârda um-runda değil gibi görünüyor, zaten neden umursasın ki. Bir zamanlar vardı, demeyi düşünüyor. Ona anlatmanın za-manı gelmiş olabilir, değil mi ama. Cenazeyi ve sonrasında olanları. Bir şey olduğundan değil. Yalnızca bir his, bir duygunun anısı, gerçekte hiçbir şey değil yani. Arabada ahmak gibi gevelemişti: Beni Ivan'la yalnız bırakmazsın, değil mi. O yüzden kaldı Peter'la. Tek nedeni buydu. Üst kattaki eski çocukluk odasında zonklayan bedeniyle bir yeniyetme gibi yaslandı ona. Neyse ki gözlerinin içine bakamayacağı kadar karanlıktı. Yanında uyudu, hepsi bu. Anlatacak bir şey yok. Sabah Peter'dan önce kalkmıştı bile. Aşağıda, mutfakta Ivan'ın yanındaydı, alçak sesle ko-nuşuyorlardı; merdiven sahanlığından duydu onları. Ne hakkında konuşabilirlerdi ki? At için güzel bir ileri kara-kol arıyorsan en iyisi d5'tir falan mı diyorlardı? O yapar-dı da bunu. Huyuna giderdi Ivan'ın. Neyse unut gitsin.

Olsaydı, diyor, neden seninle vakit geçireyim ki?

Naomi bedenini çevirip ona doğru dönerek parmak ucuyla boynundaki ince altın zincire dokunuyor. Çünkü kafadan hastasın, unuttun mu? diyor.

Unutmadı, hayır, hatırlayınca eliyle onun küçük yü-züne dokunuyor, avucuyla çenesini kavırıyor. Naomi ona da mı gülüyor yoksa. Evet, elbette ama bununla kalsa iyi. Yazın doğum gününde ona getirdiği şampanyayı boyalı dudaklarıyla şişeden içmişti. Mutfakta arkadaşı Janine, bi-liyor musun Peter, bence senden hoşlanıyor, demişti. Di-

ğerlerinden farklı, bunu biliyor Peter. Onunla tanıştığında hissettiği meydan okuma hoşuna gitmişti. Kısacık gümüş payetli elbisesiyle bardaki hali, neredeyse beline kadar inen saçları, ışıkların altında kırmızı ışıltılar saçan minik hızması. Arkadaşları yasal mı değil mi diye sorar gibi yaparak Peter'a internet sitesini göstermişlerdi. Defolun be, demişti Naomi. Ona göstermeyin. Sonra bir anlığına Peter'a bakmıştı; hayvani bir zekâyla. İkisinin arasındaydı ama Peter biliyordu. Diğerlerinden farklıydı. İnternette ona hastalıklı cinsel şiddet tehditleri gönderen erkeklerden, aptal orospu, seni gebertirim, gırtlakını keserim gibi şeyler yazan adamlardan. Gelen kutusunu başparmağıyla kaydırırken gülüyor Naomi. Ne kadar zavallıca, düşünsene. Korkmaya tenezzül etmez. Tehditler gerçekleşecek olsa onun ölürken bile kahkahalarla güleceğine inanıyor Peter. Mesajlarına karşılık vermemekle aptallık etti. Bazıları gerçekten hoştu üstelik. Hata Peter'da. Paraya gerçekten ne kadar ihtiyaç duymuş olabilir diye düşünüyor ve sonra içine- ne? Utanç doluyor, veya her neyse. Genelde olduğu üzere. Naomi başını kollarına yaslamış yüzüstü yatıyor. Birlikteyken ve başkalarının yanında provası yapılmış, tanıdık bir koreografi. Ah dudaklarımı öpen dudaklar. Başka biri yok, diyebilir. Birisi var ama sandığın gibi değil. Affedersin. Seni seviyorum. Onu da. İkinizi de. Endişelenme. Sakın söyleme. İsa aşkına, hayır. İsa bize dünyadaki herkesi, birbirimizi sevmeyi emreder.

* * *

Çıktığında saat dokuz olmuş bile. Dört geçiyor. Sonrasında birlikte ot içtiklerinden kafası da biraz iyi. Beyaz kutucuğa yazıyor: 20 dk kadar gecikebilirim, affedersin. Aydınlanan ekranın çevresinde serin karanlık birikiyor. Başının üstünde ağaçlar sessiz dallarını sallıyor, camların-

da yüzlerle tramvay geçiyor. Kilidini kapatıp telefonu cebine atıyor. Gece vakti James's Caddesi. Hızla yürüyüp arayı kapaması gerekiyor şimdi. Fakat keyifli, değil mi, serin bir eylül gecesi sessiz bir cadde boyunca uzun, serbest adımlarla Dublin'de yürümek. Hayatının en güzel çağında. Böyle geçici keyiflerden haz almak artık onun görevi. Bir an sonra ölebilir. Her gün birilerinin başına geliyor bu. Gencecik bir adamdı, cenazede herkesin söylediği gibi, alt tarafı altmış beş yaşındaydı. Peter da aynı yolun yarısında, tamı tamına otuz iki buçuk yaşında. Bu hesaba göre şimdiden orta yaşlı. Her şeyin dağılıp gitme hızı ne kadar korkutucu. Hayır, diyecek soranlara bundan böyle, babam artık bizimle değil, korkarım. İnsanlar da üzülecek doğal olarak, yine de fazla şaşırmayacaklar. Ivan için durum farklı. Annesinin ona ne kadar faydası olduğu düşünüldüğünde belki yetim bile denebilir Ivan için. Zaten ta en başta neden çocuk yaptıklarını Tanrı bilir. Cenazede annesi fısıldayarak şöyle demişti Peter'a: Şu takıma bak. Ivan'ın gerçekten gülünç görünmesine ve birkaç saniye önce onun ne kadar gülünç göründüğünü düşünmesine rağmen Peter şöyle karşılık vermişti: Bu hafta aklındaki en önemli konu nasıl görüldüğü değildir belki. Christine ona şöyle bir bakmıştı. Lacivet merinos gabarinden şık bir döpiyes giymişti. Sende bir sorun yok ama, dedi. Hep böyle yapardı. Onunla göz göze gelmekten kaçınan Peter sandviç masasının başında acınası bir halde tek başına oyalanan Ivan'ı seyretti. Evet, diye karşılık verdi. Teşekkürler. Eski bankayı geçip Thomas Caddesi'ne doğru ilerlerken Sylvia'nın cevabı cebinde, kalçası hizasında titreşti. Eskiden onun mesajları için farklı bir melodi belirlemişti, değil mi ya. Eski günlerde. Eski müthiş günlerde Dublin, vs. Şimdi o melodiyi anımsayamıyor bile. Telefonu hangi marka, hangi modeldi, elinde ne kadar ağırdı. Artık kullanılmıyor, üretilmiyordur muhteme-

len. O sesi bir kez daha duyabilseydim, diye düşünüyör. Hayatının bir yerlerde muhafaza edildiğini, unutulmadığını, çevresinde biriktiğini, hâlâ etrafında ona siper olduğunu hissedebilseydi. Sabahları erkenden üniversiteler arası otobüs yolculukları. İzleyiciler koltuklarında beklerken arka koridorlardan birinde final sözlüsüne hazırlanışları. Rekor kırışları. İkisinden de nefret ediliyordu, elbette. Birbirlerine ve kendilerine âşıktılar. Kilit ekranında beliren mesaj: Sorun değil. Yemek yedin mi? Makul kadın. Kuşkusuz rahat ve sağlam ayakkabılarıyla kalın tüvit mantosunu giymiştir. Hayır. Peter'ı kolluyor yalnızca. Yirmi dakika gecikmesine rağmen akşam yemeği yedin mi diye soruyor. Yirmi beş dakika. Kesinlikle aptal olmadığını da söylemek gerek. Bazen çektiği ıstırabın doğası ve uzunluğunun onu sıradan külfetlerin önemsiz düş kırıklıklarından azade kıldığını düşünüyör. Yarım saat geciktiyse ne olmuş yani. Kolunda bir iğneyle her hafta hastaneye girip çıkıyorsan pek önemi kalmıyordur muhtemelen. Perdenin arkasından doktorların hakkında söylediklerine kulak misafiri olduğunda. Kadın hasta, otuz iki yaşında. Travmatik hasarı takip eden refrakter ağrı geçmişi var. Trafik kazası. Hayır, çocuksuz, yalnız yaşıyor. Pek az kişi bilebilir. Kendisi adına, öyle devam etmektense ölmeyi tercih ederdi. Fazla sorun çıkarmadan bitir gitsin. Başkalarının da böyle düşündüğünü biliyor olmalı Sylvia. Belki onun bile böyle düşündüğünü biliyordur. Ama insanın uyum sağladığını söylüyorlar. Eski keyifli hayatın bir daha gelmeyecek biçimde sonsuza dek bitiyor; kabul et veya kendini kandır, sonuçta bir şey değişmiyor. Yaşama arzusu herkesin hayal ettiğinden çok daha güçlü. Bir tür ölüm gibiydi, olanlar. Kibarlıktan, başkalarına duyduğunuz saygıdan, özgeci sevgi yüzünden kurtulduğunuz bir tür ölüm gibi. İsa da kendi ölümünden kurtulmuştu. Onurlandırılmış ve yüceltilmişti bunun için.

Başka insanların
talepleri bitmez, yalnızca
çoğalır.

Hep daha karmaşık,
daha zordur.

Bu da, diye düşünüyor,
daha çok hayat, hayatın
hep daha fazlası demenin
bir başka yolu.

#irlandaedebiyatı #aile #kardeşçatışması #büyümek #satranç #ilişkiler #aşk

can

 canyayinlari.com | f | | canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-6446-2

9 789750 764462